

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

zhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrto leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu Slovenskega Gospodarja v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki Katoliškega tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Nova stranka.

Dne 30. septembra se je ustanovila v Celju nova stranka, katera svojih pristašev ne bo zbirala med Nemci, nemškutarji, socialdemokrati itd., ampak med onimi Slovenci, ki so dosedaj prisegali na skupni program složnih štajerskih Slovencev. Ustanovnega shoda so se udeležili že kot pristaši nove stranke naslednji gg.: dr. Kukovec, odvetniški koncipijent v Celju, prof. Jošt iz Celja, prof. Hrčič od Velike Nedelje, dr. Janko Sernee, zdravnik v Celju, dr. Dolar, prof. v Celju, učitelji: Gradišnik iz Celja, Šijanec od Sv. Antona v Slov. gor., Tušak iz Mozirja, Škoflek iz Vojnika, Čulek, Lesjak iz Ruš itd. Brzjavne pozdrave so pa poslali nadučitelj Knaflič in nekaj kranjskih liberalcev.

Že nekaj časa pred ustanovnim shodom so izdali snovateli stranke svoj program. Podpisali so ga: J. Sinko, posestnik, tržan in župan v Središču, Benjamin Kunej, posestnik in tajnik v Brežicah, dr. Rihard Karba, zdravnik na Vranskem, Jože Zdošek, posestnik na Ponikvi, Rudolf Vrabl, učitelj na Vranskem, Fran Štupica, c. kr. notar v St. Lenartu v Slov. gor., Rad. Škoflek, nadučitelj v pok. v Vojniku, Blaž Urleb, posest. in župan v okolici St. Jur ob juž. žel., Ivan Pleškovič, rač. vodja br. skladnice v Trbovljah, Dominik Majcen, rudar in tajnik „Delav. podp. društva“ v Hrastniku, dr. K. Chloupek, zdravnik v Ljutomeru, Vekoslav Spindler v Celju.

Ta program je zelo previdno sestavljen, ali z drugimi besedami, ta program je neodkrit! Pri mladosti snovateljev pa je bilo pričakovati, da se bodo

prej ali slej izdali s svojim pravim programom. Sicer so to že prej storili z eno okrožnico, kjer so napovedali, da bo njihovo geslo tudi stara fraza: „Proč s klerikalizmom!“ — vendar določno in jasno nam je podal cilj nove stranke g. dr. Kukovec na ustanovnem shodu dne 30. septembra, ki je govoril približno:

„Nisem za to, da bi nosila stranka ime „neodvisna“, čeravno bi to imelo pomen, ker bomo neodvisni od dosedanjih voditeljev in od Rima. Toda če ta boj izgine, potem ime nima več smisla. Kar se tiče naslova „napredna“, ima ta naslov slab kredit, ker je liberalna stranka na Kranjskem propadla; ime „čista“, to pa je že preveč osmešeno, čeravno bi bilo lepo, ker hočemo biti čisti politične korupcije (propalosti).“

Ko se je šlo za ustanovitev novega liberalnega lista, je govoril g. dr. Kukovec približno to-le:

„List naj bo pisan poljudno. Naj se v prvi vrsti briga za kmečko politiko, toda naj ne farba kmetov z besedami: od tebe, kmet, vse živi, uradniki, trgovci, učitelji itd.* Kako pa bo uradnik živel od kmeta, ko pa kmet sam nima nič jesti! Ampak primite kmeta za ušesa in mu recite, tega ne delaš prav!... Kar se vere tiče, naj se ne izgublja moči v boju za prosto šolo in za ločitev zakona, kajti ta zahteva se bo itak dosegla brez nas. S tako zahtevo izgubite zupanje pri ljudstvu. Ogibajte se torej verskih

* Torej to je farbanje? Po našem znanju je to gola resnica. Opomba uredništva.

** Oho, gospod doktor, to ste lepi kmečki prijatelji, ki tako zavijate. Kmet nima ravno zaradi tega nič jesti, ker mora vse dati drugim stanovom! Opomba uredništva.

vprišanj, dosegli boste po ovičkih, kar naravnost nikakor ne bo šlo!

Mi vemo dovolj! Nova stranka bo celo navadna liberalna stranka, toda skraja ne bo odkrita, ne bo hodila ravne poti, ampak hodila bode po „ovinkih“. Skrit boj proti verskim naukom in vsemu, kar je z vero v zvezi, bode tudi v njenem programu. O tem se po besedah dr. Kukovca ne da več dvomiti.

Če kdo misli, da bomo mi danes metali kamenje na snovatelje nove stranke, se jako moti. Vsakdo lahko izraža svoje mnenje, kakor mu to pripušča njegova vest. Ustanovitev nove stranke nas ni spravila iz duševnega ravnotežja, ne, ampak zaklicala nam je samo z glasnim glasom, da moramo še bolj pazno stati na straži za naše verske, narodne in gospodarske vzore in težnje. Samo to hočemo že danes pribiti, da nismo mi začetniki bratomornega boja na Štajerskem in da odklanjamo že danes za vselej odgovornost, ako bi v bodoče zaradi tega boja trpela narodna stvar na Štajerskem kako škodo.

Potrebno pa je, da se vsi oni, ki se prisegamo na dosednji program štajerskih Slovencev, tesno oklenemo drug drugega ter se zjedimo v močno slovensko ljudsko stranko. Ne spimo, da ne pride sovražnik in nam ne vseje ljulike med pšenico!

Politični ogled.

Državni zbor. V seji dne 2. oktobra so vložili dr. Korošec, Ploj, Robič in Vovšek nujni predlog zaradi uim v krajih Sv. Lovrene v Slov. goricah, Polenshak, Zibika, Sv. Ema

LISTEK.

Učiteljeva pisma starišem.

Piše Anton Kosi.

Tretje pismo.

Kako naj toraj pripravim svojega otroka za šolo?

Nadaljevanje.

„Vidiš, Nežika, to je „pisker“, a v šoli boste rekli tej reči „lonec“. Naš oče so „šlosar“, a prava beseda za to je „ključavničar“, mi rečemo, krüh, a prav je „krüh“, ker je tako tudi v knjigah itd.“

Naj se ne pozabi poučiti otroka pri tej priliki tudi o najvažnejših podatkih o njem samem.

Vedeti mora 1. svoje krstno in rodbensko ime, 2. ime očeta in matere, 3. kraj (občina, vas), kjer stannjejo. N. pr. pišem se Jožef N. oče so mi Franc N., mati pa Marija N. stannjemo v.... To je dovolj.

Vadi otroka tudi v računstvu. Da pa bo znal kedar dobro in hitro računati, tega ne dosežeš s praznim štetjem od eno do sto, ali s tem, da ga učiš poštevanko ali einmaleins. Štetje ima le tedaj vrednost, ako ni le prazen glas, ampak se vrši na predmetih ali rečeh, n. pr. na kroglicah, fižolu, orehib, šibicah itd. Tudi tukaj velja pravilo: Od lažjega k težjemu. Ako se je otrok v pravilnem štetju že nekoliko izuril, dajmo mu kratke računske naloge, recimo: „Koliko rok imaš? Koliko jih imata ti in Tonček? Koliko trije otroci? Koliko nog

imata dve kokoši? Koliko dva psa?“ Ako otrok ne zadene, pomagajmo mu, da najde pravo. Kdor mu samo reštev naloge na kratko pove, ne ravna prav; otrok mora vedeti, zakaj da račun to in ne drugega števila. Tudi merjenje je važno, pa tudi za otroka zanimivo. Napravi otroku palico ali šibo, meter dolgo. Z njo naj meri izbo, vejo, mizo, klop. Daj otroku literško posodo — najboljša je iz ploščevine — z njo naj meri pesek, vodo, koruzo, fižol, bob itd. Taka zabava otroka veseli in zajedno kolikor toliko tudi izobrazuje.

Otroka je dobro tudi po kaj majhnega poslati, n. pr. po žemljo, po šibice itd. ter reči: Za eno škatljico šibice moraš dati dva vinarja, koliko pa bodeš moral dati za dve škatljici?

Še nekaj! Igra je otrokovo življenje. O njej na tem mestu samo par kratkih besed, več v posebnem pismu. Igra upliva zelo ugodno na duševni razvoj otrokov. Za dečke je takozvana stavbena omarica, za deklice punčika, za oba spola pa žogica (krogla iz gumije). Stavbena omarica so oglati ali tudi okroglasti kamni, katere kaj lahko nadomestimo z mizarjskimi odpadki. Pri vsakem mizarju se dobe taki štirioglati odrezki, s katerimi se zlasti dečki kaj radi igrajo in delajo iz njih razne hiše, cerkve itd. — Pri igračah so vedno one večje vrednosti, katere lahko otrok sam po svojem izpremljanju in prenašanju, n. pr. ilovica, pesek, vosek itd. Ako se ti otrok pri igri v blatu ali v pesku umaže, ne hudaj se radi tega nad njim, istotako se ne jezi nad otrokom, ki se rad igra. Takega pojava se pri otroku veseli ter vedi, da je otroku igra to, kar je odraslemu delo in da otrok, ki nikoli ne

pogleda igrača, ne obeta mnogo, ker ga v poznejšem življenju tudi delo ne bode veselilo. Pri koncu sem!

Da je treba vaditi otroka že v predšolski dobi ubogljivosti, reda, snage, resnicoljubnosti itd., to so stvari, ki se umejo takorekoč same ob sebi. Saj sem vendar opisal že v prvem svojem pismu težave, s katerimi se ima boriti učitelj v šoli pri otrokih, ki ne poznajo zgoraj navedenih čednosti.

Ako ponovimo vse to, kar sem v pričetnem pismu razkladal o pripravi otroka za šolo na obširno, dobimo te-le kratke stavke:

I. Prva in najvažnejša naloga starišev bodi, da vzbude v svojih otrokih veselje do šole. Strašenje otroka s šolo in učiteljem nikakor ni na mestu in je močno obsojati.

II. Vzgojiteljeva skrb bodi, da se otrok telesno krepko razvija. (Primerna hrana, spanje itd.)

III. Stariši naj vzbujajo v otroku tudi duševne moči.

Sem spada:

1. gojitev čutil, zlasti očesa in ušes,

2. razgovarjanje z otrokom o rečeh, ki so primerne njegovemu duševnemu obzoru ter skrb za pravilno, čisto otrokovo govorico,

3. navajanje k pokorščini, redu, snagi in resnicoljubnosti.

IV. Vsak pouk iz knjig (zlasti pa čitanje) naj stariši pri otroku v predšolski dobi opuste; ker s svojim načinom poučevanja šoli prav malo koristijo, otroka pa navadno le zmešajo.

Ko bi se hoteli stariši, zlasti pa matere, pri težavnem delu vzgoje svojih otrok vsaj nekoliko

Današnja številka ima „Naš Dom“ kot prilogo.

ter zahtevali državne podpore. — Dr. Vovšek in dr. Korošec sta vložila interpelacijo zaradi upokojenja Slovencev prijaznega vseučilišnega profesorja dr. Frišaufa, ki si je pridobil posebno veliko zaslug za Savinjske planine. Potem se je obravnavala postava zaradi lekarn. — Poslanec dr. Korošec je bil v seji dne 2. okt. izvoljen v narodno gospodarski odsek.

Posvetovanje avstrijskih škofov se začne dne 8. t. m. na Dunaju in bo trajalo en teden.

Volilna preosnova na Ogrskem. Ministrski predsednik dr. Wekerle pripravlja načrt volilne preosnove, ki bo predložen ogrski zbornici koncem novembra.

Šesti ogrski katoliški shod. Šesti ogrski katol. shod je bil odprt na slovesen način v torek dopoldne v Badimpešti v navzočnosti grofa Apponyja in ministra grofa Aladarja Zichyja. Slavnostni govor je govoril grof Ivan Zichy. Nato so se poklonili brzojavnim potom cesarju in papežu. Prava posvetovanja so se pričela popoldne. V raznih odsekih so se reševala različna socialna in verska vprašanja.

Zveza manjših posestnikov in kmečkih obrtnikov je imela dne 30. m. m. na Moravskem svojo zborovanje. Na dnevnem redu so bila sledeča važna vprašanja: „O kmečkem gibanju na Avstrijskem in njenih uspehih“, „O pomenu kmečkega stanu v narodnem in gospodarskem oziru“, „O položaju majhnega obrtništva“, „O kmečko-političnih zadevah sploh“. Kakor je razvidno, sama važna vprašanja. Na Moravskem ima vsak stan svojo organizacijo, zato pa tudi vrlo napredujejo. Kdaj bodo začeli naši kmetje misliti na združevanje?

Švicarski katoliški shod. Manifestacijski obhod švicarskega katol. kongresa je bil nad vse veličasten. Obhoda se je udeležilo približno 20.000 oseb s tridesetimi godbami in 200 zastopniki švicarskih katoliških akademikov na čelu. Dijaških zastav je bilo 20.

Turčija in Bolgarija. Po najnovejših poročilih postaja napetost med Turčijo in Bolgarijo vedno večja. Turški ministrski svet je imel v soboto sejo, v kateri se je bavil z razmerami z Bolgarijo. Na bolgarsko turški meji je prišlo baje zopet do spopadov. Turčija pošilja pridno v okraje ob bolgarski meji vojaštvo.

Med Rusijo in Anglijo se je sklenila pogodba, ki je zelo podobna politični zvezi. Nemška vlada je vsled tega zelo presenečena, ker o kakšnih pogajanjih med tema državama ni bilo nič slišati. Za Nemčijo je pa tudi zelo neprijetno, imeti na vseh straneh zaveznike proti sebi: Francosko, Angleško in sedaj se je še Rusija zvezala z Angleško. Samo naša Avstrija še vedno blazuje Nemčiji.

Črnogora upelje te dni svoj denar. Dosedaj je bil tam v veljavi avstrijski denar. Avstrijski upliv v Črnogori je pa popolnoma izgubil ter se umaknil italijanskemu. Naša nemška diplomacija je v zadnjem času delala dosledno proti Jugoslovanom in tako tudi proti tej državi. Na ta način si je odtujila vlado in narod. Italije je to avstrijsko neravnati po tu podanem navodilu, potem bi bilo delovanje učitelja v šoli prava slast; otroci bi napredovali v veselje in radost starih in učiteljev ter v blagor človeštva.

Odvetnik v nebesih.

(Bretonjska narodna pravljica.)

V nebesa ne pride noben odvetnik. Kako pa to? — To je sicer čudno, resnica pa je vendar. Moramo pravzaprav tako-le reči: v nebesa ne pride noben odvetnik več, kajti eden je že v istini v nebesa prišel in tudi v nebesih ostal.

In kako pa je to v zvezi? Čisto priprosto; povem vam ono dogodbo, kakor se večkrat sliši iz ust priprostega ljudstva bretonjskega.

Jednega lepega jutra — v nebesih so vsa jutra lepa — sedi sveti Peter kakor navadno pri nebeških vratih in je že pustil marsikatero pobožno dušo noter, ko nekdo v novič potrk, pa precej glasno. Sveti Peter odpre okence pri vratih, pogleda ven in vidi starega moža, ki je bil precej lepo oblečen; pa vendar mu ni zaupal.

„Kdo pa si?“ vpraša, „ne poznam te.“

„Sem odvetnik Ivo iz Saint-Perieu“, glasi se odgovor, „in prosim, da bi me noter pustili.“

„Odvetniki nimajo pristopa v nebesa,“ odreže se sveti Peter osorno in hoče okence zopet zapreti.

„Vem, vem,“ reče Ivo, „upam pa, da z menoj boste storili izjemo.“ In pri teh besedah potegne iz žepa neki papir, katerega pokaže sv. Petru.

„Ali znaš brati?“ vpraša.

spretnost modro izkoristila. Gledala je, da si v gospodarskem oziru zagotovi varno stališče v Črnogori in dobro postojanko za italijanska podjetja in namene v Albaniji. Italijanski bogataši nameravajo sezidati luko v Astivari ter jo zvezati po železnici z deželo. Tako dobi Črnogora svojo luko na svojem ozemlju ter izgubi velik del prometa naša luka Kotor, ki je bila dosedaj glavna luka za Črnogoro. Avstrija bi bila zelo lahko pridobila Črnogoro zase, ko bi ji bila skrbela za olajšanje prometa; sedaj je to storila Italija in si zelo utrdila upliv na Balkanu.

Razne novice.

* Častno spričevalo za naš list. Na ustanovnem shodu liberalne stranke v Celju je profesor Hričič govoril tudi o novem liberalnem listu ter mu dal med drugim tudi naslednje navodilo: „List naj bo poljudno pisan, kakor najbolj razširjen list na Spodnjem Štajerskem „Slov. Gospodar“. Učimo se tudi od sovražnika! Jaz sem delil kmetom liberalne liste, pa niso marali, ker so navajeni na „Slov. Gospodarja!“ — Zahvaljujemo se gosp. profesorju za to odkritosrečno priznanje. Zajedno pa so nam njegove besede dokaz, da kmetje vedo, kateri list je vedno ob strani kmetov in da to tudi uvažujejo! Na tej poti bomo vstrajali, in prepričani smo, da bodo tudi naši kmetje vedno ob strani svojega lista!

* Nova liberalna stranka in kmetje. V uvodnem članku prinašamo tudi poročilo, kako se je govorilo na ustanovnem shodu štajerske liberalne stranke o kmetu. Če mu kdo pove, da od kmeta živijo drugi stanovi, ta ga „farba“. Hvala lepa za tak liberalni poklon! Nova stranka bo prijela „kmeta za nesa“ ter mu navajala njegove napake! No, naši kmetje bodo gotovo tako pametni, da novi stranki ne bodo nikdar nastavliali svojih ušes, ampak da bodo gospodo novepečene liberalce pošteno prijemali za njih nesa. Kmetje pa tudi sedaj vedo, kaj je verjeti novemu listu, ki ga bodo liberalci začeli izdajati. Kar bo pisal za kmeta, bo le hlimba in neodkritosrečnost!

* Duhovske vesti. O. g. Anton Jehart, dosedaj kaplan pri Sv. Juriju ob juž. žel., je sprejet v zavod za višjo izobrazbo avstrijskih duhovnikov, Avguštiinej na Dunaju.

* Šole. Pri Sv. Marjeti blizu Ptaja se ustanovi kmetijski učni tečaj. — Nastavljeni so gg. Franc Cvetko, učitelj pri Sv. Andražu v Slov. gor., za nadučitelja v Vučji vasi, Lovrenc Serajnik ml. za nadučitelja v Prihovi, Pavel Flere, učitelj pri Sv. Marku, za nadučitelja v St. Štefanu pri Šmarju, Ivan Sorčan za nadučitelja na deški šoli v Hrastniku, Avgust Cajnko, učitelj in vodja v Žusnu, za učitelja in šolskega vodja v Razborju. Kot učitelji, oziroma učiteljice so nastavljeni: v Negovi gdi. Ana Vaupotič, v Vučji vasi gospa Alojzija Cvetko roj. Freuensfeld, od Sv. Andraža

v Slov. gor., v St. Lenartu pri Ormožu gdi. Ladislava Lavrič, v Petrovčah začasno upokojeni učitelj g. Jožef Kranjc od Šmartna ob Paki, v St. Vidu pri Ponikvi g. Franc Pogačnik, v Vidmu g. Rudolf Armšek, v Globokem g. Avgust Tomič iz Ljubljane, na deški šoli v Hrastniku gg. Jakob Rainer, Franc Lebor in Ignac Kaffon, na dekliški šoli v Hrastniku gospa Leticija Kobale rojena Abčin, gospa Albina Pap roj. Thienel, na nemški šoli v Laškem trgu g. Aleks. Permoser iz St. Petra pri Oltersbahu, na mestni dekliški šoli v Ptaju gdi. Elizabeta Rölz iz Guas, in na deški šoli v Ptaju g. Franc Hallecker iz Paldau. Pomožni učitelj v celjskem okraju je postal g. nadučitelj Jožef Leskovar iz Hoč. Za učiteljice ženskih ročnih del so nastavljeni: v Svetini gospa Marija Pustišek roj. Stritar, v Dobovi gospa Marija Gajšek roj. Tramšek. Službo menjata učiteljici gospodični Marija Valenčak v St. Vidu pri Grobelnem in Ana Wutt v Slivnici. V pokoj je stopil nadučitelj v St. Janžu pri Sp. Dravogradu g. Srabotnik in učitelj na okoliški šoli v Ptaju g. Karol Zupančič. Omožitev se je dovolila učiteljici na dekliški šoli v Šmarju pri Jelšah gdi. Feliciti Mah s tamošnjim učiteljem g. Henrikom Šumer.

* Gospod Vlado Pušenjak je 24. septembra t. l. položil z izvrstnim uspehom izpit iz mekarstva v strokovni šoli v Schottenu na Gornjem Hesskem. Čestitamo! Sedaj je vstopil v strokovno šolo za združništvo v Darmstadtu, edino šolo te vrste v Evropi.

* Za čebelarje. Vedno bolj se je začela upoštevati v novejšem času čebeloreja, ta doslej precej prezrta kmetijska panoga, katero pa so naši predniki vedno bolj gojili. Saj je bil Slovenec Janša prvi učitelj čebelarstva pri cesarici Mariji Tereziji na Dunaju! Z veseljem torej pozdravljamo zanimanje, ki se je zopet vrnilo v nas. Na čebelarstvu tečaji v Grotenhofu pri Gradcu so letos napravili namreč trije Slovenci skušnje z jako dobrim uspehom, to so gg.: Jože Pajtlar, učitelj pri Sv. Miklavžu pri Slovenjgradcu, kot potovalni učitelj za čebelarstvo, Franc Vaukan, kmečki sin v Šmartnu pri Slovenjgradcu, in Piki Andrej, čebelar pri Žalcu, pa kot čebelarska mojstra.

* Črnovojniške zavezanke opozarjamo, da se morajo zgledati tekom meseca oktobra pri županskem uradu, kjer stanujejo.

* Važna odredba za neaktivno moštvo deželne brambe. Od leta 1907 nadalje izvrši se velika izprememba glede poziva k orožnim vajam deželne brambe. Vsakemu bo dano na prosto voljo, izbrati si termin, čas, ki se mu bode zdel zato najpripravnější. Dosedanji čas, v katerem so se vršile tri dobe orožnih vaj, se opusti. Odslej bodo pri vseh domobranskih poiskih določeni stalni roki za orožne vaje od srede marca, oziroma aprila, do srede septembra. Vsakdo, ki bo na vrsti, da ga zadene orožna vaja, si bo lahko izvolil tak čas, ko mu bode mogoče oditi od doma. Določeno je, naj se vsak že do konca meseca decembra prijavi pri žu-

„Neumno vprašanje,“ reče sveti Peter, „kako ne bi znal brati!“

„Naj torej, vzemi in beri!“

In kaj je bilo na tem papirju zapisanega?

S kratka povem to tako-le:

Pred svojo smrtjo romal je naš odvetnik, kateri seveda v celnem svojem življenju nikoli nič hudega ni storil, koji nikoli nič nepravilnega ni zagovarjal in tudi revežem, vdovam in sirotam brezplačno pomagal, v Rim, kjer je opravil sv. spoved pri sv. očetu in tudi dobil odvezo. Vkljub temu pa se je vendar bal, da kot odvetnik ne pride v nebesa. Prosil je zatežatelj svetega očeta, da mu dá kakšno listino s svojim lastnoročnim podpisom in pečatom, in tudi to je dobil.

In ta listina je bil oni papir, katerega je Ivo sv. Petru izročil.

„Zoper to seveda ne morem nič kaj reči,“ rekel je sveti Peter in odprl je vrata; „vstopi, pa vedi se lepo, tiho in mirno, zakaj pri nas nimamo nobenih pravih in sodnijskih obravnav. Pojdi, pokažem ti nebeško dvorano.“

In ko sta oba korakala skozi prekrasno in prelepo dvorano, povpraša Ivo v razgovoru le tako mimogrede in prav nedolžno svojega spremljevalca: „Opravljáš ta posel že dolgo, Peter?“

Sveti Peter se je nasmehnil: „Prinesel si sem k nam od zdolaj res prečudna vprašanja, vprašáš me najpogrejš, ali znam brati, in zdaj zopet, ali že dolgo opravljam ta posel. Saj vendar vsak otrok vé, da me je Bog takoj po moji mučeniški smrti postavil za nebeškega ključarja.“

„Tisto pa je res,“ odgovori Ivo, „ali veš gotovo, da bodeš ta posel opravljal vekomaj?“

„To je zopet novo neumno vprašanje!“ reče sveti Peter. „Zakaj pa bi to ne bilo gotovo? Bog vendar ne more preklicati svojih besed.“

„Imáš kaj pismenega v rokah o svojem imenovanju?“ vpraša Ivo dalje.

„Kako pa to, nekaj pismenega?“

„No, jaz mislim pač kakšno listino s podpisom in pečatom, kakor je moj podpis od sv. očeta, brez katerega bi, kakor veš, ne bil prišel v nebesa. Ako bi bil jaz na tvojem mestu, skrbel bi, da kaj takega nemudoma v roke dobim.“

Peter je hotel baš nekaj odgovoriti, ko so visoko nad njimi naenkrat začeli angeljci pevati krasno, vzvišeno himno.

Ivo je pobožno poslušal in ko se je zopet ozrl, videl je, da sv. Petra ni več, zginit je.

Ta je namreč premišljeval o odvetnikovem svetu in postal je jako nemiren. Konečno se je obrabil.

Ko je udarila ura avdijence, bližal se je k zlatemu stolu Gospodovemu, padel je pred njim na kolena in molil Gospoda. Potem je prosil z največjo ponižnostjo, ali bi mogel z Njim, Gospodom Bogom, govoriti nekoliko minut čisto sam.

Serafini in Kerubini, koji so stali okrog stola, čudili so se Petrovi drznosti, a Gospod se je laskavo naklonil k svojemu služabniku in rekel: „To, kar mi hočeš povedati, vsak lahko zvé, le govori.“

Zdaj je sveti Peter ponižno povedal svojo prošnjo: da je opravljal svoj posel dozdej zmirom zvesto in upa, da ga bode opravljal z dovoljenjem

panstvu svojega bivališča ter naznani, kdaj želi, da se ga pozove k vajam. V času od srede julija do srede avgusta smeli bodo biti pozvani na vaje le oni, ki so se zato prostovoljno oglasili. (Taki pač ne bo mnogo!) Določeni termini so: pri domobranskem pešpolku št. 4 (Celovec) ter domobranskih strelskih polkih 15. maj, 15. junij, 15. julij in 15. avgust; pri ostalih domobranskih polkih pa: 15. marec, 15. april, 15. maj, 15. junij in 15. julij. Jesenske vaje pričnajo se bodo sredi avgusta. — To je najnovejša naredba domobranskega ministrstva. K temu pripominamo, da je velika zmota, kdor misli, da je to kaka posebna olajšava. To je past, da se ne bo mogel nikdo — pa naj bo še tako opravičen — izogniti orožni vaji. Tista tolikrat dana ministrova obljuba, da se bode vojaška vaja domobranci v 12. letu opustila, postane vsled te naredbe brezpomembna. Vsak bo dobil mesto ugodne rešitve na prošnjo priprosto odgovor: pa bi si bil izvolil in izbral termin, ki bi ti bil ugaljal!

* Kmetijsko gospodarstvo. Spisal Viljem Rohrmann. Cena 1 K 60 v, po pošti 20 v več. V „Zvezni tiskarna“ v Celju je izšla že v drugi na novo predelani izdaji ta velekoristna knjiga za kmetijske šole in praktične gospodarje. Na novo se je sprejel v knjigo kratek pouk o kmetijskem združništvu, ki se je vpletel na priličnih mestih pri poglavju o gospodarskem premoženju. Združena samopomoč je danes bistveni del našega gospodarstva in posebno važna za nekatere panoge, ako naj se z njimi uspešneje pečamo. Tudi poglavje o kmetijskem delu in o gospodarskih preračunih je v knjigi novo. Našim izobraževalnim in bralnim društvom toplo priporočamo, da si knjigo nakupijo ter jo temeljito preučijo.

* Za železničarje. Kakor vsako leto, tako se bodo tudi letos razdelili doneski ustanov med potrebne nekdanje železniške uslužbenke, njih vdove in sirote, in sicer: Ustanove Matije pl. Schönerer za avstrijske železničarje, Moritz baron Königswartova za avstrijske železniške invalide in železniškega fonda. Tozadavne prošnje izročiti je najkaneje do 31. oktobra pri postajenačelnikih južne železnice.

* Zgodnji mrz. Konec minolega meseca je bil letos tako hladen, kakor malo katero leto. V mnogih krajih so imeli hudo slano, ki je posebno ajdo poškovala. Naše Pohorje že ima belo odejo, ki je minoli petek segala precej daleč v dolino. Na Dunaju in v Budimpešti so že tudi imeli sneg. Na Ogrskem so zmrznili pridelki, ki so še bili zunaj.

* Slovenski župani, varuhi in gojitelji slovenskega jezika! Državna poštna uprava namerava odpraviti dosedanje poštne vožnje s konji ter uvesti mesto nje vožnje z avtomobili. Avtomobili vozijo po navadnih cestah s hitrostjo železniških vlakov ter bodo tako nrejeni, da bodo v njih prostora za 10—12 oseb. Iz tega je razvidno, da bodo pošte z avtomobili takorekoč nadomestovale za osebe železnice ter ljudstvu mnogo več koristile, nego dosedanje vozne pošte s konji. Edina zapreka bode avtomobilom, vsaj nekaj časa, plašljivost konj, a ta se da z ozirom na to, da bodo vozili avtomobili ob določeni uri, znatno omejiti, osobito, če se bode dalo avtomobilu in pravem času primerno znamenje, naj vstavi. Na dosedanjih poštah vozovih so bili iz večine napisi samo nemški, in če so bili dvojezični, so dajali slovenščino na drugo mesto in še tu z manjšimi

črkami, kakor da smo mi manj vreden narod. Sedaj je čas, da občine zahtevajo, naj dajo na avtomobile povsod brez izjeme le slovenske napise. Ker vabijo politične oblasti župane, naj se o vožnji pošte z avtomobili izjavijo, se jim ponuja najlepša prilika staviti vladi odločni in nepreklicljivi pogoj, da dovoli obema vožnjo z avtomobilom v svojih mejah le tedaj, če bodo napisi na njih samoslovenski. Le v mešanih okrajih, n. pr. v emureškem in mariborskem okraju naj se na nje denajo dvojezični napisi z enako velikimi črkami in sicer slovenščino na prvem ter nemščino na drugem mestu. Poštna uprava bode za vožnjo pošte z avtomobilom nastavila mnogo voznikov, katerim pravijo „šoférji“. Ker Slovinci takih izučeni voznikov nimamo, bodo nam vrinili tujce. Zato naj župani zahtevajo, da se smejo te službe po Slov. Štajerju podeliti le Slovincem. V ta namen naj se ustarovijo za Slovence tečaj s slovenskim učenim jezikom, v katerih se bodo naši sinovi učili za šoférje. Te zahteve pa se morajo v dotični zapisnik tudi zapisati, drugače nimajo nobene veljave. Ne zamudite te lepe prilike, pokažite, da se Slovinci po Vas zavedamo svoje narodnosti. Vi imate moč v svojih rokah, uporabite jo na korist in čast svojega naroda. Ne zanašajte se na državne poslance, ki nimajo vti zadevi zaslonbe, če se Vi ne oglasite. V okrajih, kjer so se župani o vožnji pošt z avtomobili že izjavili ter so morebiti na sramoto našo to opustili, naj vložijo občine takoj svojo naknadno zahtevo pismeno po katerem državnem poslancu v roke trgovskega ministrstva na Dunaj. Ko so se delale železnice, smo to zadevo v svoji nezavednosti prespali, tokrat bomo čujedi, saj nam daje člen XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867 l. vso pravico, svoj jezik čuvati in gojiti, katere pravice nam ne sme nikdo kratiti.

Mariborski okraj.

m Osebnost. Suplent na mariborski gimnaziji je postal dr. Fr. Pivko.

m Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: dodatek k dobičku na veselici pri Sv. Rupertu 5 K; na Zavčevi gostiji pri Sv. Petru nabrala Roza Duh 6 K; na Šanetovi gostiji v Viniški gori nabral Dominik Duh 6 30 v; Krajne Jožef, kaplan 2 K. Vsem dobrotnikom stoteri „Bog plati“!

m Mariborske porotne obravnave. Po tridnevni obravnavi dne 20., 21. in 22. sept. je bil obsojen veleposestnik R. Wieser iz Hoč zaradi tega, ker je naštel l. 1899 svojega viničarja, da mu je zažgal zalogo žganja, ker je hotel dobiti zavarovalnico, na tri leta težke ječe. Njegov nekdanji viničar Kolar na dve in njegova gospodinja Riza na eno leto težke ječe. — Pri nekem tepežu v Moškajcih je bil smrtno nevarno ranjen Martin Horvat, ki je čez nekaj dni v bolnišnici umrl. Tega zločina je bil obdolžen Franc Sok, ki je sicer priznal, da ga je udaril, toda storil je to v silobranu, ker je šel Horvat z gorjačo na njega. Obsojen je bil samo zaradi prestopka silobrana na osem mesecev težke ječe. — Dve in pol leta težke ječe je dobil 23 letni usnjarski pomočnik Franc Čmor, doma iz Ogrskega, ker je hotel nstrčiti hišnico Marijo Divjak iz Radgone. Dekle ni hotelo nič slišati o njem, zato je začel vročekrvni Oger streljati na njo. Zadal ji je samo lahke poškodbe, ker je k sreči ni dobro zadel. — Zaradi požiga je bil obsojen 54 letni Janez Benkovič iz Pobrežja na pet let težke ječe. Zažgal je iz maščevanja hišo svojega brata.

m Maribor. V Mariboru so trgovci sladkor podražili. Sladkor v grudi stane kilogram 76 vinarjev, sladkor v kockah stane kilogram 80 vinarjev.

m Kamnica pri Mariboru. Kakor običajno vsako leto, se je tudi letos na angeljsko nedeljo, t. j. 2. kimovca obhajal pri nas cerkveni shod. Za ta praznik so se iz zvonika izobesile zastave; visela je poleg črno-rumene in belc-rudeče tudi belomodro-rudeča zastava. To pa je bilo že enemu naših krčmarjev preveč. Kakor če pokažeš puram rudečo ruto, tako se je tudi naš nemški (?) krčmar kar v zrak kregal, ko je v soboto zjutraj zagledal v zvoniku slovensko trobojnico. Rekel je tudi: „Diese windische Fahne werden wir gleich unten haben.“ Počasi gospod krčmar. Zelene očale na nos, drugače še vtegne harva slovenske trobojnice škodovati vašim očem. Kaj pa bi bilo, ko bi Slovinci vam obraili brbet in bi morali živeti le od Nemcev, katere pa lahko na prstih ene roke preštejete, bila bi pač slaba, kaj ne? Tedaj bi pač morali pobrati šila in kopita, punkelje pa na ramo ter oditi v rajh. Slovenska trobojnica pa še naj večkrat vibira raz cerkvenega zvonika in priča, da v Kamnici še

prebiva slovensko ljudstvo, kateremu se še ne tresejo hlačice pred vsako nemščinsko sapico in se ne klanja peščici privandranih Nemcev in njihovim podrepnikom. Pač res: Mi vstajamo, a vas je strah! m Št. Lenart v Slov. gor. Uradni dan okrajnega glavarstva bo dne 11. okt.

m V Slov. Bistrici je umrla grofica Attma v 45. letu.

m Vlak je skočil s tira. Dne 27. m. m. zvečer je skočil v Poljčanah tovorni vlak s tira. Ponesrečil se ni nihče.

m Peklo pri Poljčanah. V naši občini se bližajo občinske volitve. Naši nasprotniki že tiho delujejo, da bi si zagotovili zmago. Upamo, da so se možem oči odprle, da so toliko pametni in možki, da ne bodo ubogali nemčurjev. Peklo leži na slovenski zemlji in slovenski župan in odborniki morata biti na čelu take občine! Zato pa na delo in na volišče!

Ptujski okraj.

p Imenovan je za profesorja na ptujski gimnaziji g. Severin Maie.

p Dijaška kuhinja v Ptuj. Dne 21. kimavca je bil občni zbor. Izvolil se je tudi za to šolsko leto 1906/7 stari odbor, namreč dr. Fr. Jurtela, predsednik, Josip Zelenik, njegov namestnik, Anton Kolarič, tajnik, Josip Komljanec, blagajnik, dr. T. Horvat in dr. Bela Stuhec, odbornika, dr. Brumen in Alois Pinterič, namestnika, za pregledovalca računov pa M. Koje in J. Slavinec. — Podpor je dobilo društvo 1981 K 40 v in sicer so darovali: Deželni zbor štajerski 800 K, okrajni zastop ptujski 400 K, Hranilno in posojilno društvo v Ptuj 200 K, posojilnica v Makolah 50 K, Okrajna posojilnica v Ormožu (za 1905 in 1906) 50 K, Ormoška posojilnica 30 K, posojilnica v Goraji Radgoni 30 K, posojilnica v Framu 20 K, v Ljutomeru za 1905 10 K; Peter Kodrič, Čermošče, legat 66 K 66 v, domači udje 271 K, vnanji podporniki 47 K 40 v in igravci 6 K 34 v. Za to šolsko leto je dobilo društvo že od posojilnice v Ljutomeru 10 K in volilo po pok. prof. Jak. Gomilišku 49 K 49 v. Stroškov je bilo 1693 K 30 v. — V imenu potrebne in vredne učee se mladine izreka odbor vsem dobrotnikom najiskrenejšo zahvalo ter prosi tudi za to šolsko leto blagohotne podpore in sicer toliko bolj, ker je stavilo podpirancev letos zopet naraslo in se že dovolilo 124 tedenskih obedov.

p Ptujske novice. Morilec svoje žene Antona Bedrač so 28. m. m. blizu mesta, kjer jo je umoril, prijeli. Izročili so ga sodnji v Ptuj, kjer je še isto noč vsled zastrupljenja umrl. Morilec je brčkone jedel strupene gobe, da uide roki pravice na tem svetu.

p Političen shod v Dornovi. Lepo je bil obiskan ta shod dne 23. m. m. Predsedoval je v imenu sklicatelja, polit. društva „Pozor“, č. g. Žirovnik. Po pozdravu je povzel, burno pozdravljen, besedo g. poslanec dr. Kororec, ki je poročal v poldrugo uro trajajočem poljudnem govoru o svojem delovanju v državnem zboru in o kmečkem vprašanju. Navzoči kmetje so z vidnim zanimanjem sledili razpravam g. poslanca in z večkratnim glasnim pritrdjevanjem odobravalij njegove besede. Prosili so g. poslanca, da naj štiti njihov pridelek luk (čebulo) pred italijanskim, ki mu dela mnogo konkurence. G. poslanec jim razjasni, da je dosedanja trgovinska pogodba z Italijo sklenjena za 10 let, to je do l. 1916 in da torej ni mogoče prej kaj ukreniti proti tej konkurenci. Tudi ogrski luk dela konkurenco našemu. Na predlog č. g. Agreža se je sklenila enoglasno sledeča resolucija: Dne 23. sept. pri g. Hrgu v Dornovi zbrani volilci so zahvaljujejo g. poslanca dr. Korošcu za njegovo delovanje v državnem zboru in mu izrekajo popolno zaupanje s prošnjo, da naj tudi za naprej tako krepko zagovarja kmečke koristi. Pred zborovanjem in po zborovanju so nam kratili čas vrli fantje in dekleta dornovška s svojimi pesmi, katere so prav lepo zapeli. Škoda da nihče teh glasov naprej ne izobrazuje.

p Velika Nedelja. Dne 25. sept. t. l. smo k večnemu počitku spremili Marijo Kociper, mater ljutomerskega g. kaplana Jam. Ev. Kociper. Svetila ji večna luč!

p Kostivnica. Dne 1. vinotoka je bil tukaj zelo ganljiv pogreb prerano umrlega pravika na graškem vsenčilišču, g. Gustava Čokl. Žalost je bila splošna med občinstvom, ki se je v zelo velikem številu udeležilo pogreba. Prihitelo je jako mnogo vsenčiliščnikov, tovarišev predragega pokojnika, da bi zadnje čast skazali svojemu milemu tovarišu, ki je bil tudi podpredsednik akademičnega društva „Tabor“ v Gradcu. Na krsto so mu položili dva

Gospoda tudi v prihodnje, a da bi vendar le rad imel zavolj miru in zadovoljnosti kaj pismenega s podpisom in pečatom.

Kakor vidimo, dobro si je zapomnil odvetnikov svet.

V tem hipu pokazala se je na zmirom prijaznem in jasnem obrazu Gospodovem nevolja: „Peter, Peter, kaj moram slišati? Ali nimaš do mene nobenega zaupanja več? Kdo pa ti je to ničvredno misel svetoval? Zakaj v tvoji pošteni duši ne bi se mogla poroditi.“

Pri teh besedah sv. Peter skesano pade na kolena in pripoveduje, kar mi že vemo.

Gospod pogleda z milostivim očesom sv. Petra in reče: „Veseli me, Peter, da ta huda misel ni bila tvoja misel, in zato ti odpušcam. Iva, ker je že tu, moramo sicer pustiti, zakaj spoštovati moramo listino s pečatom sv. očeta v Rimu. Ali zapomni si dobro, Peter, noben odvetnik več v nebesa ne pride. Imamo itak že jednega dovolj.“

„Amen!“ pel je zbor angeljev, in „Amen!“ donelo je melodično v celi nebeški dvorani.

Takšna je, ljubi čitatelj, pravljica o sv. Ivi, jedinem odvetniku, kateri je v nebesih in katerega zato njegovi bretonjski in francoski tovariši še danes časte kot svojega zaveznika. Svečan.